

דעתי על המאמר תגובה של אתר רציו על הספר "מיתוס התורה שבעל פה".

לפני הכל אציין שאיני קשור בשום צורה אל מחברי הספר ודעתי על ספר לעיתים חיובית ולעיתים לא. על כן כל מה שיהיה כתוב בזה המאמר הוא מדעה אישית ואמונה אישית אשר לא מייצגת אף אדם למעט אותי.

אנא קראו קודם את המאמר של רציו:

https://rationalbelief.org.il/%D7%A7%D7%A8%D7%A7%D7%A1-%D7%94%D7%93%D7%95%D7%A7%D7%98%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%92%D7%95%D7%9C%D7%9F-%D7%91%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%99-%D7%95%D7%90%D7%99%D7%AA%D7%9F-%D7%91%D7%A8-%D7%92%D7%99/?fbclid=IwAR2Ag5W24amPd6gK3e5t_M5sgszEeJSa4cVmVjqbsuQNTmr94RuCBmyKqs0

אני לא אתייחס למשל שמוצג בתחילת המאמר משום שהוא "עקיצה" אישית למחברי הספר "מיתוס התושב"ע" ואינו קשור אליי. וכן אשתדל כלל לא להתייחס לדברים שאני לא מבין בהם.

כתב "צוות האתר" ברציו כי הוא מציב תנאי להודעת המשיחיים לדבייט והוא

"במקום יהיה נוכח בודק עובדות מקצועי, שתפקידו יהיה לבדוק עובדות"

אני במקום זאת מציע לכם 2 עצות אחרות:

1. "בודק עובדות" אשר ידוע לכל בר דעת שלא יצליח לבדוק את כל העובדות כולן למשך הדיבייט, וגם המקורות ניתנים לפרשנות אישית ששונה מאדם לאדם. ועל כן מי שצריך להיות "הבודק" הוא הקהל עצמו.

במקום זאת תציבו תנאי כי על כל צד לצלם את הדף מקור בו הוא משתמש, החל מתחילת הנושא ועד סופו, עם הדגשת העיקר. וכן גם ניתן לתת את התמונות הללו להורדה לצופים כדי שיוכלו לקרוא בהם היטב.

2. תמחלו על כבודכם, תשלחו באופן פרטי את ההצעה למשיחיים! ובכך תוכלו באמת להביך את אותם המשיחיים ולהראות את צביעותם אם הם אינם מסכימים או מגיבים.

טעות מספר 1

רציו כתב:

"כבר המילה הראשונה היא שקר, הדברים לקוחים מתוך המאמר ברציו שנושא את הכותרת "קדמות ההלכה שבעל פה", כלומר מאמר זה אינו עוסק בניסיון לבסס את מקורה השמיימי של התורה שבעל פה, אלא רק את קדמות ההלכה שבעל פה. זה לא ענין של סמנטיקה, אלא של הצבת איש קש, קדמות ההלכה לא מוכיחה את היותה שמיימית, אלא את העובדה שמאז ומעולם נהגה בישראל תורה שבעל פה ושהיא לא המצאה של חז"ל. הנה כבר בתקופה הפרסית היה ברור שאסור להתענות בשבת, למרות שזה לא כתוב כלל בתורה."

כוונת המשיחיים בספרם היא ש-לא כתוב לך שאסור להתענות בשבת. אלא כתוב לך שיהודית לא התענתה בשבתות, מועדים וראשי חודשים וזהו. ולמה היא בחרה לא לצום בשבתות ומועדים? כי ימים אלו ימי חג ושמחה ולא מצופה אפילו מאלמנות ויתומים להתענות בימים אלה. בשונה מההלכה שהיא קובעת חד משמעית כי אסור להתענות בשבתות, מבלי להתחשב במצב הנפשי של האבל.

בנוסף, על 2 מועדים בישראל נאמר שיש לשמוח בבית המקדש, בסוכות ובשבועות (דברים פרק טז) ובפסח יש חובה לאכול את קרבן הפסח. אז מובן למה נהגו לא לצום בימים קדושים אלה מבלי איזה הלכה מפורשת.

כלומר, לא כי יש תורה שבעל פה צריך להיות שמח ולא להתענות! אלא כי יש תורה שבכתב שאומרת שצריך לשמוח ולכן אני רוצה לשמוח ולא להתענות! אם לא שמחתי? ביני לבין אלוהים בלבד, לבני אדם אין הסמכות לקבוע מה אלוהים חושב עליי ספיציפי.

ולכן אין הלכה חד משמעית שאוסרת להתענות בימים אלה ושחובה לקיים. אלא! שבבית המקדש לא מתענים, להפך שמחים. ועל כן מובן למה לא נהגו לצום בימי מועד וראש חודש.

על מנת להבין זאת היטב אצטט את ישוע כאשר נשאל מדוע הוא ותלמידיו לא צמים:

"אֲזַנְגְּשׁוּ אֵלַי תְּלִמִּידֵי יוֹחָנָן וְשָׂאֵלוּ: "מִדּוּעַ אֲנַחְנוּ וְהַפְּרוּשִׁים צָמִים הַרְבֵּה וְתִלְמִידֶיךָ אֵינָם צָמִים?
הַשִּׁיב לָהֶם יֵשׁוּעַ: "הֵאֵם יְכוּלִים בְּנֵי הַחֲפָה לְהִתְאַבֵּל בְּעוֹד הַחֲתָן אִתָּם? אֲךָ יָמִים יָבֹאוּ שֶׁהַחֲתָן יִלְקַח מֵהֶם וְאֵז יְצִימוּ."

שימו לב כיצד מאמרו של ישוע תואם למה שאמר נחמיה כאשר ראה את העם צם בראש חדש תשרי:

"וַיֹּאמֶר נְחֻמְיָה הוּא הַתְּרַשְׁתָּא וְעִזְרָא הִפְהֵן הַסֵּפֶר וְהַלְוִיִּים הַמְּבִינִים אֶת-הָעָם לְכָל-הָעָם, הַיּוֹם קָדֹשׁ-הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם--אֶל-תִּתְאָבְלוּ, וְאֶל-תִּבְכּוּ: כִּי בּוֹכִים כָּל-הָעָם, כְּשָׁמְעָם אֶת-דְּבַר יְהוָה. נ ח י וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אֲכָלוּ מִשְׁמֵנִים וּשְׂתוּ מִמֵּתִיקִים, וְשַׁלְּחוּ מְנוֹת לְאֵין נְכוֹן לּו--כִּי-קָדוֹשׁ הַיּוֹם, לְאֲדִינּוּ; וְאֶל-יִתְעַצְבוּ, כִּי-חֲדָוֹת יְהוָה הִיא מְעַזְכֶּם"

כלומר: האם יכול אדם באופן רגשי לצום ולבכות ביום חגו וקדוש לאדונו?! התשובה היא לא!

בלי כל קשר להלכה ובלי כל קשר לתורה שבעל פה, כי אם לחיבור בין האדם לאדונו(אלוהים). אם האדם מתאבל ביום זה, בא אדונו ושואלו? מדוע אתה מתאבל? ובהתאם לסיבה מגיב האדון. ועוד כשהאדון הוא אבינו! הנראה לכם שלא ידון לכך זכות אדם שהמצב הרגשי שלו לא מאפשר לו לשמוח?!

אבל יהודית התאבלה וצמה כדי לעורר רחמים וכדי להזדהות עם המצב הקשה של העם. היא לא הייתה שבורה נפשית קשה ועל כן היא לא התאבלה בשבת. אלא בהתאם לשאלה "האם יכול אדם באופן רגשי לצום ולבכות ביום חגו וקדוש לאדונו?" היא לא התענתה בימי שבת.

טעות מספר 3

כתב ברציו :

"הרבנים החליטו שלא לצטט מספר יהודית... אין שום זכר לרבנים, למסורת הלכתית, או לתורה שעל פה".

הטיעון כולו – טיעון איש קש. אף אחד לא טען שמוזכרים בספר יהודית 'רבנים' או שמוזכרות המלים 'תורה שבעל פה'. כן נטען שישנה מסורת הלכתית רבת שנים, הלכה שמופיעה בתלמוד, אינה חידוש של חכמים אלא היתה מוסכמת ומובנת מאליה כמחייבת, למרות שאינה בתורה, מאות שנים קודם לכן, בתקופה הפרסית. וכאמור אלו דבריו של פרופ' ד"פ."

כאן אני אגדיר את המושג תורה שבעל פה.

על פי הרבנים, התורה שבעל פה היא **קטגוריה שלמה** של כלל נושאים, כגון: מסורת, פרשנות, אגדה, מוסר, הלכה, חוקי הגיון, פילפול ועוד.

לעמת זאת על פי הקראים והמשיחיים אין כל בעיה עם מנהגים, מסורות, פרשנות, מוסר, חוקי הגיון וכדומה. משום שמדובר כאן בהבנה של הטקסט כפי שהוא (או מנהג יפה ואותנתי). וכן גם ניתן לישם את אותם הכלים על כל טקסט קיים ועל כן מדובר בכלים מחקריים ראויים.

אבל! מה שאתר רציו מציג הוא שעצם זה שנמצא ראייה למנהג בעלמא מתקופה קדם-פרושית, היא ראייה(ראיה ולא הוכחה) לכל המושג "תורה שבעל פה" כולל ההלכה. וזה צוטטו המדוייק:

"קדמות ההלכה לא מוכיחה את היותה שמימית, אלא את העובדה שמאז ומעולם נהגה בישראל תורה שבעל פה ושהיא לא המצאה של חז"ל. הנה כבר בתקופה הפרסית היה ברור שאסור להתענות בשבת, למרות שזה לא כתוב כלל בתורה."

ובכך הפכה הראיה הקטנה הזו, שגם לא כלכך נעדרת מהתורה – לראיה לקדמוניות של הלכות רבות שאינן מופיעות במקרא, רק כי הם נכללות בקטגוריית "תורה שבעל פה" לפי הרבנים.

מה שעשו המשיחיים, היא לגרום לאדם שנתקל בטענה זו להבין שאין זה מהווה ראיה לתורה שבעל פה כפי שהם מגדירים אותה.

כאן המשיחיים עשו דבר שאני מתנגד לו והוא להכליל את כל הרבנים כולם, כאילו שיש אגודה המכילה את כל הרבנים. שבאמת מדובר ברבנים קטנים ולעיתים בורים המפורסמים ברשת .

טעות מספר 4

עיקר הטענה: המשיחיים טוענים שהיו רבנים שצמו בשבתות ובימים טובים. והם נותנים במקורותיהם את פרופ' גילת (אפילו שהם מעולם לא טענו כי הוא תומך בדעותיהם...).

וכך הגיב רציו:

"שוב טענת איש קש, בשום שלב לא נטען שהלכה זו ניתנה בסיני, ההלכה היא שאסור לצום בשבת, והלכה זו קדומה ועתיקה ונתפסה כמחייבת בתקופה הפרסית שהיא שלהי תקופת המקרא. זה מוכיח שבישראל היתה מקובלת תורה שבעל פה, ולא רק התורה הכתובה מחייבת.

גם אם היו חכמים שסברו אחרת, הרי זו מחלוקת בהלכה כמו עוד הרבה מחלוקות, זה לא בגלל שהחולקים סברו שאין תושבע"פ. זה לא משנה את העובדה שההלכה נפסקה שאסור לצום בשבת ושהיא הלכה עתיקת יומין. גילת גם מראה שההלכה הזו היתה מוסכמת בעוד ספרים חיצוניים, בספר היובלים נ' יב', ואף בספר ברית דמשק יא' ד', כך שאף הכיתות הפורשות הודו להלכה זו."

בסעיף הקודם הראיתי כי לא מדובר בהלכה כלל, אלא מנהג אשר נשען על התורה. וחתימת המנהג כהלכה המחייבת את העם- כנראה התחילה באזור תקופת המשנה.

אתייחס לאיזכור ספר היובלים שחז"ל שאבו גם הלכות מספר זה (בצורה כזו או אחרת).

הטקסט של ספר היובלים, על פי ספר היובלים עצמו, הוא תורה שבכתב לכל דבר! והוא תוספת לחמשת החומשים שכבר ישנם. ולכן אין פלא שהלכה זו מופיעה גם בברית דמשק אשר מחברה כנראה ראה בספר היובלים כקאנון.

בנוסף ספר היובלים נחשב קיצוני מאוד ויש בו גם הלכות שבת קיצוניות מאוד. ועל כן האיסור הגורף לצום בשבת הוא כנראה חלק מהקיצוניות של הכת הזו.

רציו מסיק שאם כתות אחרות הסכימו עם הלכה זו, אזי כל העם או רובו הסכימו לכך! וזו טעות שחובה להבין!

העם עצמו היה מחולק למלא כתות ולא רק לשלושה המפורסמים (איסיים, צדוקים, פרושים). ומה שלא מספרים הוא שרוב העם לא היה כלל חלק בשום כת!

לפני חורבן בית שני, הכתות היו בדומה למפלגות פוליטיות שבדורנו. תפקידם היה להיות שליט על בית המקדש ועל מערכת המשפט (ועל כן חלק גדול מקובץ המשנה והלכות הפרושים עוסק רק בבית המקדש). ואילו כל העם היו אנשים רגילים ופשוטים.

על פי יוסף בן מתתיהו היו פחות מאלף צדוקים. וכך אלף פרושים.

וכי רוב העם היה רק כשבעת אלפים איש?!

לא!

אלא, שבכת הצדוקים יש מספר כך וכך חברים. ובכת הפרושים יש מספר כך וכך חברים. ושאר העם? חלקם תמכו בצדוקים וחלקם תמכו בפרושים וחלקם לא תמכו באף כת וכו' וכו'!

לפי יוסף בן מתתיהו רוב העם היה **תומך** בפרושים מבחינה פוליטית וסמכותית, כנראה בגלל שהפרושים הם אנשים שבאו מתוך העם עצמו ולא כצדוקים שבאו משושלת כהונה.

אגב, דווקא מלימוד הברית החדשה ניתן לראות שעוד במאה הראשונה לספירה חלק נכבד וגדול מהעם כלל לא סייג את עצמו כפרושי או צדוקי. ואף גם לא היתלהם בכלל כשישוע קרא לפרושים צבועים ורעים... וזה מלמד משהו על העם! גם כשהעם תמך בפרושים, אין זה אומר שהוא היה חסיד נלהב שלהם.

טעות מספר 5

עיקר הטענה: שפילון האלכסנדרוני נותן פרשנות התואמת לפרשנות חז"ל שעבד שאינו רוצה להשתחרר בשנה השביעית נרצע באזונו. והפרשנות שלו היא: "אוזן ששמעה לא תגנוב על הר סיני והלך זה וגנב – תירצע"

וכך רציו כתב:

"ההקבלה בין פילון ובין חז"ל, מלמדת, כאמור, "כי היתה מסורת רבת שנים שהעבירה את האגדות האלו", זה בעצם מה שכותבים המיסיונרים מתחילה "פילון משקף מסורת יהודית רבות שכל הנראה רווחו בבתי הכנסת שבהם ביקר".

אז מדוע ולמה כותבים הבורים כי "פרופ' שנאן הגיע למסקנה הפוכה"? זה בדיוק מה שהוא אומר, שפילון שביקר בבית הכנסת שמע שם על מסורת, שחכמים שמעו עליה בבית הכנסת מאות שנים לאחר מכן. כלומר, היתה מסורת בעל פה.

פילון עצמו מדבר על מחוייבות להלכה שבעל פה בצורה ברורה:

"מנהגים הם חוקים שלא נכתבו, הכרעות של אנשי קדם אינן חרותות בלוח אבנים או בניירות שעש יאכלם, אלא בנפשותיהם של אלה שיש להם חלק באותה החוקה. כי מלבד הנחלות חייבים הבנים לרשת מהוריהם את מנהגי האבות שעל פיהם נתחנכו ושעמהם חיו מילדותם, ואין לזלזל בהם משום המסורת הבלתי כתובה", (פילון, "משה").

משפט הסיום של הבורים: "חז"ל הם אלה שהעתיקו אגדות ומסורות מפילון ומכותבים אחרים, ולא להיפך", הוא סתירתי ושקרי גם יחד. ראשית, גילת לא אומר שחז"ל העתיקו מפילון, ספרו של פילון היה כתוב ביוונית ולא היה ידוע להם כלל, שנית, הוא לא אומר שהעתיקו מכותבים אחרים, אלא שהיתה מסורת כזו, ושלישית והעיקר, "חז"ל הם שהעתיקו – זו הטענה לתורה שבעל פה, חז"ל לא המציאו, אלא העבירו דברים שהיו מקובלים מאות רבות של שנים."

פילון חי ופעל במאה הראשונה לספירה, בתקופה בה הפרושים שלטו וזו התקופה בה הפרושים גם ביססו את מסורתיהם ואת הלכותיהם ופרשנותם.

כך שטענת המשיחיים כי "פילון משקף מסורת יהודית רבות שכל הנראה רווחו בבתי הכנסת שבהם ביקר" זה דבר המתקבל על הדעת.

בטח ובטח כשמדובר בפרשנות כזו יפה על עבד שנרצע! שלא צריך להיות פרשן גדול כדי לדרוש דרשה כזו.

ולפני שאתייחס למאמר פילון עצמו. רציו אומר :

"ספרו של פילון היה כתוב ביוונית ולא היה ידוע להם כלל, שנית, הוא לא אומר שהעתיקו מכותבים אחרים, אלא שהיתה מסורת כזו, ושלישית והעיקר, "חז"ל הם שהעתיקו" – זו הטענה לתורה שבעל פה, חז"ל לא המציאו, אלא העבירו דברים שהיו מקובלים מאות רבות של שנים."

כמה שגיאות בדבר.

1 . חז"ל ידעו יונית. אולי לא כולם , יכול להיות שגם לא רובם. אך אין ספק שלחלק מחז"ל היה גישה לספרים יוניים ולחוכמה יונית וכנראה גם לספרים יהודיים ביונית.

וכבר נתנו המשיחיים מקורות לכך שחז"ל למדו ואף לימדו חוכמה יונית.

2 . הטענה כי חז"ל העבירו דברים שהיו מקובלים מאות שנים, זה מאוד לא מדויק! מה שמיחד בתלמוד שהוא מגוון במרחב פרשנויות ומדרשים. כאלו שבאמת יש להם מקור קדום שהיה בהישג ידם, וכאלו שאין להם מקור כלל אלא מדובר בדעתו ופרשנותו של רב יחיד. וכן גם כאלו שמבוססים על שמועה בלבד.

המקור של חזל היה גם הספרים החיצוניים. אני ממליץ לקרוא את ספר היובלים ואת כלל הספרים החיצוניים על מנת לראות את הדמיון בין מדרשי חז"ל לסיפורים של אותם ספרים: ההבדלים בין המדרשים , הוא שבעוד שאצל חז"ל אותם מדרשים נאמרים משמועה בלבד, מפה לאוזן. אצל הספרים החיצוניים הכל מסודר , מובן , הגיוני ומדוקדק.

ובנוסף הספרים החיצוניים קודמים במאות שנים לתלמוד, וחלקם מיוחס בכלל לכת הצדוקים . האם זה מלמד משהו על מסורתם?

פשוט אותם מסורות נוצרו במהלך השנים וחוברו יחד בספרים שטוענים שהם מהר סיני ואף קודם לכם (שימו לב : ספרים! לא מסורות בעל פה...). וסיפורים משם נשמעו שוב ושוב על ידי אנשים פשוטים , מה שגרם לאפקט טלפון שבור. וזה אחד המקורות של חז"ל!

ואין אנו טוענים שחז"ל המציאו! אלא שחז"ל התבססו על מסורות משמועות או מספרים חיצוניים אשר נכונותם מוטלת בספק רב, וכן גם שימורם.

ולגבי פילון: פילון חי במאה הראשונה ומאמרו שצוטט על ידי רציון, דומה מאוד לאמונתם של הפרושים ועל כן ניתן להסיק שפילון היה חסיד של הפרושים! (או לכל הפחות הושפע מהם) ועל כן אין סיבה שלא יפיץ את אמונתם.

אגב בתקופה זו הפרושים היו מסיונרים! בשונה מהיום שהרבנים פסקו שאסור לגייר גוי וללמדו תורה. בימי בית שני כנראה שלא חשבו כך. מניין לנו?

מהפסוק : אוי לָכֶם סוֹפְרִים וּפְרוֹשִׁים צְבוּעִים, כִּי סוֹבְבִים אֶתֶם בַּיָּם וּבַיְבֹשֶׁה כְּדֵי לְגַיֵּר אִישׁ אֶחָד, וְכֹאֲשֶׁר יִתְגַּיֵּר אֶתֶם עוֹשִׂים אוֹתוֹ לְבֶן גֵּיהֲנוֹם כְּפֹלִים מִכֶּם (מתי כג 15)

ומי הם הפרושים בכלל?

הפרושים הם לא בהכרח חז"ל! אלא הם הכת אב של חז"ל! הפרושים הם אנשים שבאו מן העם ורצו את שלטון העם בשביל להילחם בקושי הדתי שהכהונים באותה תקופה כפו עליהם.

לכן העם אהב אותם לפי יוסף בן מתתיהו .

ולפני חורבן בית המקדש נראה כי הפרושים היו קראים כמעט לגמרי. ניתן לראות זאת במדרשי ההלכה בהם ההלכות שם נוצרות על ידי דקדוק הטקסט הכתוב (ולא על ידי פילפול כנחלת הגמרא). לעיתים באופן הגיוני בהחלט, לעיתים לא , ולעיתים צריך להתעמק כדי להבין את ההיגיון.

ולכן הפרושים היו בעצם סוג של קראים! וכפי שהקראים נוצרו כנגד הרבנים, כך הפרושים נוצרו כנגד הכוהנים המושחתים בעלי ההלכות הקשות שלא ניתנות לשינוי ולהתאמה לצורכי העם!

ובעזרת הכלי הנהדר והחזק הזה שנקרא "דיקדוק" ושימוש בהיקשים (13 מידות שהתורה נדרשת בהן) הם הצליחו להתאים את התורה לצורכי הדור. אגב המקור לאותם היקשים הוא בחוכמת יוון. ויתכן שחוכמת יוון ששלטה ביהודה היא שלימדה את הפרושים כיצד להתנגד לצדוקים.

אני מזמין אתכם לקרוא את מדרשי ההלכה (להבדיל ממדרשי אגדה) ולנסות להבין כיצד הפרושים למדו מה שהם למדו. וגם להשים לב כיצד ההלכה של הפרושים אז שונה בהרבה מההלכה כיום.

וזו אולי גם הסיבה מדוע יש כל כך הרבה מחלוקות ודעות אצל הפרשים ואצל חז"ל אחריו , וזה נראה בעיניהם כטבעי לחלוטין! בעוד שבעיני המשיחיים והקראים מחלוקות אלו מרימים גבה.

בעצם הפרושים מעולם לא טענו שהלכותיהם הם מהר סיני כלל. אלא שהלכותיהם מותאמות לצורכי הדור בהתאם לטקסט התורה ולכל רב פרשנות משלו וחסידים משלו. (וזאת לדעתי הסיב לריבוי הדעות במשנה, לקבץ את כל הכתות של כל הרבנים לכת אחת. שאילו רבי יהודה הנשיא לא היה מכניס דעה של רב מסויים היו באים חסידיו ומתנגדים לרבי יהודה הנשיא).

אפילו שעכשיו הפרושים נשמעים כגיבורי, דווקא יש עליהם ביקורת לא קלה:

"אז דבר ישוע אל המון העם ואל תלמידיו
אמר להם: "הסופרים והפרושים יושבים על כסא משה.
לכן כל אשר יאמרו לכם עשו ושמרו, (דברים ז' י"ב) אך כמעשיהם אל תעשו, כי אומרים הם ואינם עושים. (מלאכי ב' ז"ח")
הם קושרים משאות כבדים ומעמיסים אותם על שכמי האנשים, אך אינם רוצים להניע אותם אף באצבעם;
ועושים את כל מעשיהם כדי להראות לבני אדם, בהרחיבם את תפליהם (דברים ו' ח') ובהאריכם את ציציותיהם. (במדבר טו' לח')
אוהבים הם את מושב הראש בסעודות ואת המושבים הראשונים בבתי הכנסת וברכות שלום בשוקים ולהקרא 'רבי' על-ידי אנשים.
אך אתם אל תקראו לכם 'רבי', כי אחד הוא רבכם ואתם אחים פלכם.
ואל תקראו 'אב' לאיש מכם בארץ, כי אחד הוא אביכם שבשמים.
גם אל תקראו 'מורי תורה', כי אחד הוא המורה שלכם -- המשיח.
הגדול בכם יהיה משרתכם.
המרומים את עצמו ישפיל והמשפיל את עצמו ירומם. (משלי כט' כג'; יחזקאל יז כד')
אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי סוגרים אתם את מלכות השמים בפני בני אדם; הן אתם אינכם נכנסים לתוכה וגם לבאים אינכם מניחים להכנס. [אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי בולעים אתם את בתי האלמנות ומאריכים להתפלל למראית עין. בגלל זה דינכם יהיה חמור יותר].
אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי סובבים אתם בים וביבשה כדי לגיר איש אחד, וכאשר יתגיר

אתם עושים אותו לבן גיהנום כפלים מכם. אוי לכם מורי דרך עורים האומרים: 'הנשבע בהיכל אין בכך כלום, אבל הנשבע בזהב ההיכל חיב'.
 כסילים ועורים! מה גדול יותר, הזהב או ההיכל המקדש את הזהב?
 וכן גם אומרים אתם, 'הנשבע במזבח אין בכך כלום, אבל הנשבע בקרבן שעליו -- חיב'.
 עורים! מה גדול יותר, הקרבן או המזבח המקדש את הקרבן? (שמות ל"ז-כ"ט; כ"ט' לט')
 לכן הנשבע במזבח נשבע בו ובכל אשר עליו,
 והנשבע בהיכל נשבע בו ובשוכן בו,
 והנשבע בשמים נשבע בכסא אלהים וביושב עליו.
 אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי נותנים אתם מעשרות ממנתה ושבת וכמון, (ויקרא כ"ז ל')
 ומזניחים את הדברים החשובים יותר שבתורה -- את המשפט, את החסד ואת האמונה. (זכריה ז' ט')
 צריך היה לעשות את אלה האחרונים ואין לעזב את הדברים האחרים.
 מורי דרך עורים העוצרים את היתוש במסננת ובולעים את הגמל.
 אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי מטהרים אתם את הכוס ואת הקערה מבחוץ ותוכן מלא גזל ותאונות.
 פרוש עור, טהר תחלה את תוך הכוס כדי שתהיה טהורה גם מבחוץ.
 אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי דומים אתם לקברים מסיידים הנראים יפים מבחוץ ואלו תוכם מלא עצמות מתים וכל טמאה.
 כך גם אתם: מבחוץ אתם נראים צדיקים לעיני הבריות, אבל בפנים מלאי צביעות ועול.
 אוי לכם סופרים ופרושים צבועים, כי בונים אתם את קברי הנביאים ומיפים את מצבות הצדיקים.
 אומרים אתם: 'אלו חיינו בימי אבותינו לא היינו שתפים עמהם לשפך את דם הנביאים'.
 כך אתם מעידים על עצמכם שבנים אתם לרוצחי הנביאים.
 אף אתם מלאו את סאת אבותיכם!
 נחשים בני צפעונים, איך תמלטו מדין גיהנום?
 לכן הנני שולח לכם נביאים וחקמים וסופרים ומהם תהרגו ותצלבו ומהם תלקו בבתי הפנסת שלכם ותרדפום מעיר לעיר,
 למען יבוא עליכם כל דם נקי שנשפך על הארץ מדם הבל הצדיק (בראשית ד' ח') עד דם זכריה <בן
 ברכיה אשר רצחתם אותו בין ההיכל למזבח. (דברי הימים ב', כד' כ-כב')
 אמן אומר אני לכם, בוא יבוא כל זה על הדור הזה."

ואם כך, מתי נוצרה האמונה שהמסורת וההלכות הם מהר סיני? מהגמרא! שמה תשמעו את הטענות האלה (ולעיתים גם טענות שסותרות אותם). מאות שנים אחרי חורבן בית המקדש וחתימת המשנה.

טעות מספר 6 ו7 ו8 ו10

עיקר הטענה: איזכור בספר טוביה של מעשר שני. וגם על נישואין.

כך רציו הגיב למשיחיים:

אמנם המיסיונרים ניסו להעתיק רק דוגמאות מעטות, אבל שכחו להשמיט את הדוגמא של 'מעשר שני'...

כאן מעפילים הבורים לשיא חדש של אי הבנת הנקרא, וטוענים שהקנין המתואר במגילת רות הוא הסכם כתוב, איך הגיעו לטעות זו? כנראה הסתמכו על המלה 'תעודה', וחשבו שכשם שבעברית המודרנית תעודה מציינת מסמך כתוב, כך גם במקרא. אבל האמת בדיוק להיפך, כל הסיבה שהיו צריכים עשרה אנשים, ושליפת נעל, היא כדי לקיים את הקנין, 'תעודה' מלשון עדות. לא היה שם שום מסמך כתוב, ובודאי לא 'חתימה על תעודה' כפי שחושבים הבורים באנכרוניזם קלאסי...

בספר טוביה מציין שטובי היה נותן מעשר שני ומעשר שלישי לגר ליתום ולאלמנה:

"ואני הלכתי אל ירושלים במועדים ככתוב בתורת יי על ישראל בבכורים ומעשרות ובכורות לכהנים בני אהרן (ודגן ותירוש) ושמן (ותאנים ורמונים) ומכל פרי האדמה לבני לוי המשרתים את פני יי בירושלים ומעשר שני ומעשר שלישי לגר ליתום ולאלמנה"

ולפי הטענה, המושג מעשר שני לא קיים בתורה! זה מהווה ראייה למסורת בעל פה. שבהלכה מעשר שני הוא מעשר שרק החקלאי אוכל, בעצם חזל נתנו את השם "מעשר שני" לפסוק:

"עֵשֶׂר תַעֲשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ הַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה שְׁנָה שְׁנָה. וּאֶפְלֹת לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר לְשִׁכְן שְׁמוֹ שָׁם מֵעֵשֶׂר דָּגָנְךָ תִירָשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ וּבְכֹרֶת בְּקֶרֶךָ וְצֹאנְךָ לְמַעַן תִּלְמַד לִירְאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כָּל הַיָּמִים.."

יענו הטענה היא שטוביה משתמש בביטוי (ביטוי ולא הלכה) המוזכר רק בתלמוד ולא בתורה.

אך אין כאן ראייה לכלום. כי באמת ישנה 3 מעשרות בתורה ופשוט קיטלגו אותם במספרים, כנראה לפי סידרן בתורה. מעשר, מעשר שני ומעשר שלישי. רצה ספר טוביה לומר בפשטות שטוביה קיים את כל שלושת המעשרות.

ולגבי הנישואין.

כך כתוב בטוביה:

"ויאמר טוביה לא אכל ולא אשתה עד אשר תתננה לי לאשה ויאמר רעואל קח אותה כי היא אחותך ואתה אחיה הנה נתתיה לך לאשה כדת משה וישראל ויי אלהי השמים יושיבכם הלילה הזה בשלום ויצוה עליכם חסדו [ושלומו].

ויקח רעואל את שרה בתו ויתן אותה לטוביה לאשה ויברכם ויאמר לעדנה אשתו להביא אליו גליון אחד ויכתב עליו את הכתובה ויחתם אותה בעדים ויאכלו וישתו וישמחו."

רציו טוען כי אין בתורה ציווי על מסמך כתובה, ואילו בטוביה, הכתובה נעשית בטקס כדת משה וישראל.

אז כן! כתובה היא לא מהתורה!

התורה מצווה אותנו בנישואין. כלומר כדי לקיים יחסי מין וכדי להביא צאצאים חייב להינשא. ומה זה נישואין? התחייבות! בה האישה לא תבגוד בגבר ולעיתים גם התחייבות שהגבר לא יקח אישה אחרת (שני הגישות מקובלות במקרא ובאותה התקופה).

עד כה הכל יפה... אבל... מה יקרה אם האישה תחליט לבגוד בבעלה. יבוא בעלה אל המאהב שלה ויאמר לו

"מדוע עשית כך? נואף!" ואילו המאהב להגנתו אומר שאינו ידע שהיא נשואה ובנוסף האישה אמרה לו שהיא לא נשואה! "תן לי הוכחה לנישואין שלכם!"

מה יעשה הבעל?! כיצד יוכל להוכיח שהוא אכן נשוי לאישה? 2 עדים זה לא מספיק משום שלא נתן לסמוך על כמות קטנה כזו של בני אדם, שיכולים לא להיות בהישג בעת הצורך.

על כן עושים את הכתובה! בה הגבר והאישה (או אביה) חותמים על מסמך בו הם מתחייבים זה לזה. בעדות של כמה שיותר עדים(מינימום שניים), על מנת שהמסמך יהווה הוכחה לכל גורם שיחפוץ.
*ניתן להוסיף עוד תנאים לכתובה אבל זה לא העיקר שלה.

והמסמך הנ"ל כאמור מהווה הוכחה להיות הזוג נשוי. וכל זאת ללא יין, וללא ברכה, וללא כל מיני הלכות, אשר יכול להיות שנהוגו בעם, אך אינן העיקר.

ואף על פי כן הכתובה לא מהתורה! כי אם יהיה דרך אחרת לתעד זוג שרוצה להינשא, הדרך הזו תהווה בדיוק אותה ההוכחה! לדוגמה, נישואין אזרחיים, בו נרשמים הזוג כנשואים על ידי המדינה ומשרד הפנים (אשר מהווה עדות לכל החפץ).
כמו כן המסמך הנ"ל חשוב גם למדינה, על מנת שהמדינה תדע להתייחס לזוג כאל נשוי.

כנ"ל לגבי גירושים! כדי שיהיה גירושים חייב להיות עדות כלשהי, אחרת אחד הצדדים יכול לטעון כי הזוג שלו בגד בו וכי הוא כלל לא התגרש(כלומר לשקר).
אם תשימו לב בספר דברים, בפרשת ספר כריתות. אין בכלל ציווי על ספר כריתות! אלא התורה מספרת מקרה בו גבר משלח את אשתו כחלק מתיאור סיטואציה מסויימת, על מנת להגיע לציווי האמיתי שהוא 'לא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחת את גרושתו שוב לאחר שנשאה לאחר'.
כלומר גם ספר כריתות אינו מן התורה!

לסיכום ספר כריתות וכן גם כתובה הם רק כלי להוכחת הנישואין או הגירושין.

בספר רות אנחנו רואים גם סוג של עדות שמוכיחה כי רות ובעז נשואים. וללא כתובה.

"וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְזִקְנִים וְכָל-הָעַם, יְעִידוּ אִתְּם הַיּוֹם, כִּי קָנִיתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לְאֵלֵימֶלֶךְ, וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן--מִיָּד, נְעַמִּי. וַיְגַם אֶת-רוֹת הַמַּאֲבִיָּה אֲשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה, לְהִקְיָם שֵׁם-הַמֵּת עַל-נַחְלָתוֹ, וְלֹא-יִכָּרֵת שֵׁם-הַמֵּת מֵעַם אֲחִיו, וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ: יְעִידוּ אִתְּם, הַיּוֹם. יֵא וַיֹּאמְרוּ כָל-הָעַם אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר, וְהַזִּקְנִים--יְעִידוּ:"

כאן העדות היתה מעמד המוני (בדומה למעמד הר סיני) ולכן אין צורך בכתובה.

טעות מספר 10

עיקר הטענה: איגרת אריסטיאס מהווה ראיה לתורה שבעל פה. שבאיגרת כתוב שכל העופות הטמאים הם על פי הכלל שעופות טורפים אסורים (בהתאם לדברי חזל "עופות דורסים).

רציו כותב:

"לא מופיע הביטוי עופות דורסים", אין שום התייחסות לטיעון, בתורה לא מוזכר שום סימן טהרה לעופות, יש רק רשימה, חז"ל הגדירו את העופות הטמאים כעופות דורסים, אריסטיאס כותב "העופות האסורים... אוכלי בשר, ומדכאים בכחם את זולתם, טורפים ברשעה את הביתיים", הרטום בפירושו כותב "אין התורה שבכתב קובעת סימנים לעופות טהורים וטמאים, אבל לפי התורה שבעל פה כל עוף הדורס טמא", פירוש המונח 'עופות דורסים' לפי ויקיפדיה, הוא: "עופות דורסים הם עופות הניזונים מבשר של בעלי חיים אחרים. ייחודם של העופות הדורסים הוא בדרך שבה הם הורגים את טרפם. כיוון שכולם מצוידים בטפרים הם נוהגים לעוט על הטרף ולנעוץ בו אותם. לעיתים הדורס ממש מחכך בתפיסתו את קורבנו כלפי המשטח שעליו הוא נע ו"דורס" אותו ומכאן בא להם שמם". כך שתיאורו של אריסטיאס הוא תיאור מדוייק של עופות דורסים, והעובדה שנכתב ביוונית לא משנה את ההוכחה שהפרט הזה בתושבע"פ שאמרו חז"ל, היה מקובל מאות רבות של שנים קודם לכן בישראל."

ואני אומר על טענה שלו: לא הוכחה ולא נעליי בית.

התורה נותנת רשימה של כל העופות האסורים למאכל. לא צריך להיות חכם גדול כדי להשים לב מה משותף לכל אותם עופות...

לכן פרשנות לאסירת אכילת עופות טמאים היא על פי הגיון בלבד.

וטענת המשיחיים כי האיגרת אינה מזכירה עופות דורסים, נכונה! ועל כן אין זה מהווה ראיה לקדמוניות ההלכה..

פשוט רציו שכח מילה אחת בציטוט שלו :

"ובין העופות האסורים תמצא עופות בר ואוכלי בשר ומדכאים בכוחם לנשאים ואוכלים ברשעם את הביתיים האמורים למעלה: ולא זה בלבד כי אם גוזלים הם אף את הטלאים וגדיי העיזים ועושים עוול לבני אדם אם למתים ואם לחיים:"

"בין העופות" ולא "העופות" (אשר מתפרש מכאן כאילו מדבר בכל העופות הטמאים). ומה שמחבר אריסטיאס מנסה להראות לגויים היא עד כמה תורתנו בעלת מוסר.

טעות מספר 12

עיקר הטענה: תפילין באיגרת אריסטיאס.

אריסטיאס היה כנראה פרושי, ובנוסף מסיונר. כבר ראינו שהפרושים הקדמונים היו מסיונרים. על כן אין כאן ראיה קדומה לתפילין, משום שבתקופת כתיבת האיגרת, התפילין היו מצואות בעם ואריסטיאס רצה להפיץ אותם בקרב הגויים(על ידי גיור).

וכפי שהמשיחיים אמרו, אף על פי שהתפילין היו מצואות בעם כבר אז הם לא היו כמו היום, אלא שונים ומספיק להיכנס לויקיפדיה ולראות את הממצאים.

ומה שכתוב באיגרת: "ואף ציונה בדברים ברורים לקשור את האות סביב היד" מלמד על פולמוס בנושא! כלומר מחבר איגרת אריסטיאס מציג בפני הגויים את ההבנה והפרשנות הפרושית והוא מבטל את שאר ההבנות של היהודים שאינם פרושים בנושא זה. ולא צפוי שתפילין היו במסורת שנשמרה החל ממשה, ועוד שיקומו קבוצה שתתכחש לכך! הרי אז כל הכתות האמינו בבית המקדש ובסמכות הכהן הגדול והסנהדרין. ואם הם מניחים תפילין, מדוע ששאר הכתות יתכחשו לכך??

אך כן יש התנגדות כלשהי (אחרת מה הכוונה "ואף ציונה בדברים ברורים"?) זה אומר דרשני. כלומר, מחבר האיגרת מנסה להפיץ מנהג חדש שאין בו מסורת ועל כן היה פולמוס בנושא.

ולגבי תאריך כתיבת האיגרת – האיגרת מייחסת את עצמה למאה השלישית לפני הספירה. אך! בגלל שתוכן הספר סותר זאת, מעריכים כי הוא נכתב במאה ה-2 או ה-1 לפני הספירה.

שכאמור זו תקופה שהתפילין היו נפוצות.

טעות מספר 14 ו-15

המשיחיים טוענים כי עצם זה שהיו קהילות שנהגו לא להגות את שם יהוה אין זה מעיד על התושב"ע.

רציו הגיב כך : שוב, השגיאה הלוגית הרגילה, "אינה מלמדת דבר על קיומה של תורה שבעל פה, אלא רק על כך שזרמים שונים ביהדות לא נהגו..."; אם היה מנהג מקובל ומחייב אצל זרמים שונים ביהדות מאות שנים לפני חז"ל, זה אומר שבישראל היו הלכות מחייבות מלבד התורה שבכתב, ואלו נמסרו בעל פה. וכשחז"ל סותמים וקובעים הלכה, הרבה פעמים רואים שהיא מבוססת על מסורת כזו.

הטעות של רציו היא שהוא מסיק שמדובר בהלכות שחייבו בתקופה ההיא. אך מי קבע כך? הרי בן סירא רק אמר לא להרגיל את עצמך. וספר המכבים רק בוחר לכתוב "שמים" במקום שם יהוה.

לעומת זאת אבות דרבי נתן קובע כי ההוגה את שם יהוה אין לו חלק לעולם הבא! מכאן ועד לשם כ-מכאן ועד הירח...

בכל אופן לא ברור לי מדוע רציו כועס כלכך על המשיחיים בקטע זה. לפי תגובתו נראה שהוא מפרש כאילו המשיחיים אומרים שעצם זה שאין קשר בין ההלכה למנהג הנ"ל, מלמד שאין תורה שבעל פה כלל. כשהאמת היא שהמשיחיים לא אומרים את זה, אלא שאין בטענה זו ראייה לתורה שבעל פה וזהו..

"טעות" מספר 16

המשיחיים טוענים : " התלות בספרים החיצונים להצדקת קיומה של התושבע"פ, אינה מסתדרת עם האיסור המפורש של חז"ל לקרוא בספרים אלה"

ורציו מגיב על כך:

" מה הקשר? אם אני מביא לך הוכחה היסטורית מספר שלפי ההלכה אסור לקרוא בו, זה משנה את ההוכחה ההיסטורית?"

האמירה שאסור לקרוא בהם, לא מדוייקת, כוונת חכמים היא לקרוא בהם כדרך שקוראים בתורה, לקדש אותם. וכפי שאמרו שדברים טובים שיש בהם מותר לקרוא, והאריך בזה הריטב"א שם."

ואני מסכים את טענת רציו בנושא זה.

ולדעתי יתכן מאוד שכוונת ר"ע במשנה היא יותר לכיוון הברית החדשה ופחות לספרים החיצונים שנקראים היום כך, אך לא ברור כיצד נקראו אז.

טעות מספר 17 ו18

כאן ישנו ויכוח על ברכה לפני האוכל. אני מבין בספר החזיונות הסיבילות שהם מצטטים שם ולכן לא התייחס לספר הזה.

כמה שאלות לי אליכם: אדם שאוכל תפוח ומברך "ברוך אתה יהוה אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ" הוא בעצם אומר תודה לאלוהים ומראה הכרת הטוב! אז...

מה רע בזה?

מה אסור בזה?

ומה אמור להיות **חובה** בזה!?

ומספיק שאלות אלו כדי להבין מדוע טענות מסוג זה לא ראויות להיקרא טענות.

רציו גם מציין שהאיסיים האמינו בתורה שבעל פה. אך ממה שאנחנו יודעים על האיסיים זה שהם הנהיגו **קיצוניות!** והכילו את הקיצוניות הזו רק על עצמם! ואיננו כלל יודעים על הלכותיהם!

ואם נלך לפי הגישה שהאיסיים הם כת מדבר יהודה, הרי שחלק מהספרים שם נחשבים תורה שבכתב! שנכתבה בתקופות משה או לפניו.

טעות מספר 20

רציו כותב : משעשע לראות שהמלומדים מתחילים את עיונם בדיני מילה בפרשת תזריע, שם מובא דין המילה רק דרך אגב, במקור הציווי מוטל על האב, הציווי נאמר לאברהם למול את בניו, "המול ימול יליד ביתך ומקנת כספך", ומי שאינו מל את בניו אינו יכול לאכול בפסח: "וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו", גם אם הגר עצמו מל, אם הוא לא מל את כל בניו, הוא לא יכול לאכול בפסח, כי החובה היא עליו. החובה עוברת לבית דין רק כאשר האב מסרב למול או לא יכול."

כאן מדובר בחוסר הבנת הנקרא בתרה:

הציווי בפרשת תזריע מלמדת שגם נשים יכולות למול. וכך היה נהוג אצל בית ישראל באתיופיה.

לעומת הציווי בספר בראשית, שכלל לא מצווה על אברהם לימול... שהרי לא כתוב "תימול" כתוב "הימול" כלומר לא מצוין מי הוא המוהל ומה מינו אלא שפשוט יהיה נימול.

ולגבי הגר שרוצה לאכול מהפסח. אין הציווי שהוא זה שיחתוך את עורלת אנשי ביתו! אלא שמשום שאת הפסח יש לאכול בבית שלך **עם משפחתך**, אתה חייב לדאוג שכל בני ביתך מהולים כחוק. (וגם שם כתוב הימול ולא ימול...!). ועל כן אין זה מהווה ראייה שגבר הוא זה שמל.

טעות מספר 21

רציו מצטט מספר החשמונאים את סדר התענית שעשו, המתאימה למשנה. המשיחיים לא ציטטו את כל הפרשה ועל כן נוצרה מבוכה רבה!

וכך הציטוט המלא מספר החשמונאים

"(מד) והעיר ירושלים הייתה שממה מאין יושב אין יוצא ואין בא מכל בניה, ומקדש ה' מחולל. (מה) המצודה הייתה למושב זרים, וכל כבוד גלה מיעקב, קול חליל וכינור לא נשמע בכל הארץ. (מו) ויתקבץ העם במצפה מול ירושלים, כי מצפה לפנים מקום תפילה לישראל. (מז) ויצומו ביום ההוא וילבשו שק ויעלו עפר על ראשם ויקרעו את בגדיהם. (מח) ויפרשו את ספרי תורת ה' אשר חפשו אותם הגויים להתוות בהם את פסילי גילוליהם, וגם את פארי הכהונה הביאו שמה. (מט) ואת המעשרות ואת הביכורים ואת הנזירים אשר מלאו את ימי נזרם.

נ) ויצעקו בקול בכי אל ה' אלוהים ויאמרו: אהה אנה נפלט את אלה היום. (נא) הן מקדשך לטמאה וכוהניך נרדפו וילבשו בושת. (נב) כל העמים כולם קמו עלינו לכלותנו, ולא נכחד ממך את אשר יזמו לעשות. (נג) איככה נעמוד לפניהם אם לא תושיענו ימינך."

וכך כותב רציו:

"הדמיון למשנה הוא: 1) התאספות במקום פתוח, 2) הוצאת ספר התורה איתם, לא לשם קריאה בו אלא 'עמו אנכי בצרה', 3) העמדת אנשים חשובים בראשם (במשנה נשיא ואב"ד, במקבים הנזירים), 4) שימת אפר בראש כל אחד ואחד, 5) קריאת דברי כיבושים, 6) הזכרת התקיעה (במשנה שופרות, במקבים חצוצרות) "

ואכן יש דמיון למשנה שנכתבה מאות שנים לאחר ספר המכבים ומי יודע אם שאבו משם את סדר התענית או לא...

ושוב אין פה משום חובה! אלא שהעם התענו ועשו את מה שעשו לצורך עוררות ובקשה לפני האלוהים! בעוד המשנה לעומת זו הופכת את התענית הנ"ל למשהו טקסי כמעין קלף קסם בעת צרה. ועל כן המשיחיים טענו שהרבנים מקיימים את התענית באופן מכני.

כי לפי הסגנון של התענית בספר המכבים ולפי אופן כל התעניות המופיעות במקרא – כולן באות מתוך הלב! ומתוך המציאות! ולא מתוך איזה טקס... שהרי כל העניין של האבלות הוא לתת לאבל את היכולת להתמודד באבל. אבלות היא דרך להביע עצב, תחנונים ורחמים. על כן לחייב הלכות אבלות זה חוסר הבנה בצורך של אבלות...

אם החשמונאים היו מחייבים את העם להתענות, מה שווה תעניתם? אלא שהעם עצמו רצה להתענות! וזה הוציא את ספר התורה, וזה שם אפר על ראשו, וזה קורע את בגדיו. וזה צועק לאלוהים. וכולם הולכים זה עם זה! כי מתוך ליבם עושים זאת!

ומעשה שאול המלך שאסר על החיילים אוכל, דבר שהוביל למרידה בסמכות המלך, אכילת דם ולחרון אף האלוהים - מלמד שכפייה כדי לרצות את אלוהים לא משתלמת.

טעות מספר 22 ו23

רציו טוען כי התורה שבעל פה כן נזכרת במקורות היסטורים לפני היווצרות כת הפרושים, או בתחילת דרכם. במאמר זה ניסיתי להראות שזה לא כך, מקווה שהצלחתי.

אך אני רוצה להגדיר מספר מושגים שרציו והמשיחיים השתמשו.

רב = פוסק הלכה שהוסמך. בעברית משמעותו שר. ועל פי רציו נקרא גם "תופש תורה"

תורה שבעל פה = קטגוריה שלמה של אינספור מושגים. ועל כן אין דבר כזה "תורה שבעל פה" כאובייקט שלם.

ומשום שהרבנים רואים את התושב"ע כאל קטגוריה והמשיחיים רואים בתושב"ע רק את ההלכות והמסורות המשונות. - הדבר יוצר מצב כש-משיחי אומר "אני לא מאמין בתושב"ע, הרבני חושב שהוא לא מאמין גם בדברים בסיסים כמו קיום המושג מסורת וכדומה. ולא פעם ולא פעמיים טוענים לפניי שאם אני לא מאמין בתושב"ע אז איך אני מאמין בקיומה של השואה, שהרי הידע שלנו עליה עובר במסורת. כאילו אני מתכחש למושג הנקרא "מסורת".

על כן חשוב להבין! תורה שבעל פה זה כל דבר שאינו התוכן המילולי של הטקסט. וגם דברים שהם פשט לכל דבר, יכולים להתפרש כתורה שבעל פה לפי הרבנים, רק כי באופן מילולי לא כתוב על זה. לדוגמה: הראנו שעל פי התורה אין זה משנה אם גבר עושה את הברית מילה או אישה. דבר זה לא כתוב במפורש! שהרי לא כתוב באופן מילולי: "ויאמר ה' אל אברהם לא אברהם לא אכפת לי מה המין של המוהל". ובכל זאת ההבנה שאין זה משנה מה מין המוהל היא פשט הכתוב לכל דבר.

תפילין=השם שניתן לפריט תפילין. והשם תפילין הוא בארמית וכונתו "תפילה". לא ידוע איך קראו לתפילין לפני שניתן להם השם "תפילין" (כנ"ל על מזוזה). נשאלת השאלה כיצד קימו היהודים את המצווה הזאתי מבלי לדעת את שמה?

מכאן למדים שהתפילין לא היו כלי ממשי. ואף על פי שהפרושים הקדמונים חייבו עצמם לקשור דברי שבח לאלוהים על היד שלהם, לא היה משנה להם איך או כיצד. עד שבאה ההלכה והגדירה שתפילין צריך להיות כלי עם המאפיינים המוכרים כיום.

אז האם באמת מוזכרים רמזים לתושב"ע במקורות הקדמוניים? התשובה היא שתלוי. בכל מה שקשור לכת מדבר יהודה, ולספר היובלים ודומיו - בהחלט כן! וודע לך שמדובר כאן בכתות שקר בדיוק כמו שאר הכתות! אשר השתמשו במסורות כאלה ואחרות ואולי אפילו בהמצאות כדי להפיץ את האידיאולוגיה והאמונה שלהם. רק שבעוד שהפרושים הקדמונים כלל לא טענו שהלכותיהם הם ממשה (הבארנו את זה בטענה מספר 5). אותם כתות טענו שספריהם נכתבו על ידי משה או חנוך.

ובכל מה שקשור למקרא, לחשמונאים, יהודית, טוביה וכו' -? התשובה היא שלא! אין שמה דמות שפוסקת הלכה, או שמרמזת על הלכות קדומות (אלא אם כן מוציאים פסוקים מהקשרם). או משהו שקשור לתורה שבעל פה.

וגם זה טעות להגיד "פוסק הלכה" משום שאין בכל הספרים האלה את המושג "הלכה" כלל. אלא שיש מצוות, שברגע שאתה מכיר אותם ואת סיבת הצורך שבהם, אתה יכול לקיים את התורה גם ללא ספר הלכה שדבוק אליך.

וזה התפקיד של "תופש תורה" ושל הלויים והכוהנים. ללמד את העם תורה בכך שיבינו מה אלוהים רוצה שיעשו כאידיאולוגיה. בשונה מההלכה בה הרב מלמד אותך מה צריך לעשות ומה לא, כי פשוט כך צריך.

לכן אם אתה חושב שעל ידי נטילת ידיים עשית משהו מיוחד או על ידי ברכה על הלחם עשית משהו מיוחד, אתה טועה! כי שום דבר לא שווה אם אתה עושה זאת מכפייה .. ואף על פי שחזל קבעו שגדול יותר המצווה ועושה מהלא מצווה ועושה. אני אומר: גדול המצווה **ועושה כלא מצווה**, מאשר מצווה שעושה כי הוא מצווה!

טעות מספר 25

לא הבנתי את רציו כאן (אנא קראו את דבריו במאמרו). אם התורה שבעל פה הייתה מושרשת בימי בית ראשון, היה צריך לראות סימנים כלשהם אצל גולי בבל. תפילין או לבוש כלשהו וכדומה.

הרי התורה שבעל פה לא עוסקת רק בבית המקדש. היא עוסקת גם בדברים אחרים, שלהם אין רמז אצל גולי בבל(לפי הבנתי)

טעות מספר 26

כותב רציו:

לא שציפינו למשהו אחר, אבל התיאור של יוסף בן מתתיהו לא מתאר שום דבר שלא בדרך הנהוגה כיום, הוא כותב:

חייבים הם לכתוב ולשאת על הראש ועל הזרוע, כדי שיהא חסדו של אלהים אליהם גלוי לבריות מכל צד"

יוסף בן מתתיהו חי בזמנם של התנאים רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי עקיבא, היה תלמידו של רבן שמעון בן גמליאל, והצהיר כי הוא נוטה לפרושים, ולכן אין טעם לנסות לחלוב ממנו אמירות נגד התושבע"פ, אבל דומה שיש כאן שיא חדש של בורות וחוצפה, לכתוב שאין התיחסות מפורשת לתושבע"פ, הרי יוסף בן מתתיהו מתאר במפורש שינאי כשהסתכסך עם חכמי התורה ביטל את כל המצוות הלא כתובות, (ובזה נתן יד לצדוקים שלא קבלו את התושבע"פ). ומכאן שכבר בתקופה החשמונאית היה מקובל אצל חכמי התורה שישנה תושבע"פ.

שימו לב לציטוט של רציו:

" לא שציפינו למשהו אחר, אבל התיאור של יוסף בן מתתיהו לא מתאר שום דבר שלא בדרך הנהוגה כיום, הוא כותב: חייבים הם לכתוב ולשאת על הראש ועל הזרוע, כדי שיהא חסדו של אלהים אליהם גלוי לבריות מכל צד"

אך זה לא כל הפסקה של יוסף בן מתתיהו:

"חייבים הם גם לכתוב על דלתותיהם את הטובות הגדולות ביותר, שהיטיב אלהים עמהם, ועל כל אחד להראותן על זרועו. כל מה שעלול לסמן את כוחו של אלהים וחיבתו אליהם חייבים הם לכתוב ולשאת על הראש ועל הזרוע, כדי שיהא חסדו של אלהים אליהם גלוי לבריות מכל צד"

לי ידוע רק על 4 פרשיות בתפילין וזהו...

יוסף כאן מתאר סוג של סלידה, מנהג שהפרושים עושים באופן אובססיבי. לא כמו שהוא מתאר את האיסיים בהערצה למשל.

לסיכום: רציו משתמש כאן בהרבה זלזול כלפי המשיחיים, דבר שמאפיין במילים "סילוף" "מיסיון" והעלבות כאלה ואחרות.

כאן אני הראתי כיצד רציו עצמו נופל בבור שלו. ועל כך אמרו חז"ל הפוסל במומו פוסל.

ואני לא טוען כי רציו מסלף! כלל לא! אלא פשוט טועה וטעויות יש לתקן בנועם. כי כמו שהוא לא חף מטעות כך גם המשיחיים וכל בני האנוש עלי אדמות אינו חפים מכך.

בנוסף הייתי רוצה להתייחס למה שרציו כתב:

" אין שום איש אקדמיה עברי שטען שאין ולא היתה תורה שבעל פה, אפילו ישו לא טען את זה"(שאין תורה שבעל פה).

שאלתי היא. אם ישוע אמור להיות בן האלוהים שבא להחזיר את העם לרצונו של אלוהים לפי הברית החדשה. ורצונו של אלוהים זה תורה שבעל פה(כי לדעת רציו ישוע עצמו האמין בכך).

לא מן הצפוי שישוע ילמד הלכות ומצוות שהם מהתורה שבעל פה? למה הוא מטיף ומלמד שאין כל טעם במסורות? מדוע הוא מלמד שכל רצונו של אלוהים זה להאמין בו ולעשות טוב לבני אדם?

למה הוא לא לימד להניח תפילין? למה הוא לא לימד את תלמידיו הלכות כפי שעשו הפרושים עם תלמידיהם? למה הוא כועס כלכך על הפרושים שהם בעצם היחידים ששומרים על התורה שבעל פה?

הרי ישוע יכל ללמד גם על הלכות אלו עם הכוונה בדרך הנכונה. כפי שהוא עשה עם מצוות המוסר במתי פרק ה' ולאורך כל הבשורות.

ועוד ועוד שאלות שרק מי שלמד את הברית החדשה מבין.

לסיום ישוע לא טען שאין תורה שבעל פה – הוא פשוט התכחש לה לגמרי!

אם אהבתם את המאמר. אני אשמח אם תשתפו תגיבו לי כל הערה!
בעזרת ה' אם באמת אני אראה שיש בדבריי מעט טעם אני אשתדל להוסיף מאמרים לחשבון הדרייב הזה.

אימל: NNNDN1999@gmail.com